

Příloha 2 Obsah aminokyselin v proteinech svalů, kolagenu a mléka (% hmotnosti proteinu).

	Kosterní sval	Kolagen	Proteiny mléka
EAA			
His	2,3–2,8	0,6–1,4	2,1 ± 0,5
Ile	3,4–5,8	0,9–1,1	5,5 ± 0,8
Leu	6,3–10,1	2,1–2,3	9,6 ± 0,12
Lys	6,2–7,5	2,3–4,6	6,9 ± 0,9
Met	1,7–2,1	0,4–0,6	1,6 ± 0,3
Phe	3,8–4,4	1,1–1,4	4,2 ± 1,4
Thr	2,9–4,6	1,5–1,7	4,4 ± 0,6
Trp	1,5–1,8	–	1,7 ± 0,3
Val	4,3–6,0	1,9–2,6	5,5 ± 0,8
NEAA			
Ala	4,1–4,9	9,3–11,1	3,8 ± 0,5
Arg	4,0–5,7	5,0–15,4	3,2 ± 0,3
Asn	4,1–6,2	–	–
Asp	8,3–8,9	3,8–4,3	–
Asp+Asn	–	–	9,0 ± 1,1
Cys	0,0–1,7	0	1,7 ± 0,3
Glu	13,1–17,8	5,9–7,1	–
Gln	5,0–6,0	–	–
Glu+Gln	–	–	17,8 ± 1,9
Gly	2,6–4,4	26,2–33,5	2,3 ± 0,3
Hyp	0	8,2–10,3	0
Hyl	0	0,6–1,9	0
Pro	2,4–4,3	10,1–12,0	8,0 ± 1,1
Ser	2,3–5,1	2,9–3,3	5,0 ± 0,7
Tyr	2,0–4,7	0,2–0,4	5,2 ± 0,8
3-MH	0,4–0,6	0	0

Publikované údaje se mezi laboratořemi liší. Proto jsou u svalů a kolagenu prezentovány nejnižší a nejvyšší hodnoty uvedené v literatuře. Pro malou stabilitu při hydrolyse proteinu jsou málokdy uváděna množství glutaminu, kyseliny asparagové a asparaginu.

LITERATURA

- Geletu US, Usmael MA, Mummed YY, Ibrahim AM. Quality of cattle meat and its compositional constituents. *Vet Med Int.* 2021;7340495.
- Gorissen SHM, Crombag JJR, Senden JMG, Waterval WAH, Bierau J, Verdijk LB, van Loon LJC. Protein content and amino acid composition of commercially available plant-based protein isolates. *Amino Acids.* 2018;50:1685–1695.
- Munro HN, Fleck A. Analysis of tissue and body fluids for nitrogenous constituents. In: Munro HN, ed. *Mammalian Protein Metabolism*, Vol. 3, Chap. 30. New York: Academic Press, 1969.

Reeds PJ, Garlick PJ. Protein and amino acid requirements and the composition of complementary foods. *J Nutr.* 2003;133:2953S–2961S.

Welle S. *Human Protein Metabolism.* New York: Springer, 1999. ISBN 0-387-98750-9.

Wernerman J, Hammarqvist F. Glutamine: a necessary nutrient for the intensive care patient. *Int J Colorectal Dis.* 1999;14:137–142.

Příloha 3 Koncentrace aminokyselin v krevní plasmě.

	Plasma ($\mu\text{mol/l}$, průměr $\pm$ SEM)
EAA	
His	82 $\pm$ 10
Ile	62 $\pm$ 14
Leu	123 $\pm$ 25
Lys	188 $\pm$ 32
Met	25 $\pm$ 4
Phe	57 $\pm$ 9
Thr	140 $\pm$ 33
Trp	44 $\pm$ 7
Val	233 $\pm$ 43
NEAA	
AABA	23 $\pm$ 8
Ala	333 $\pm$ 74
β -Ala	4 $\pm$ 2
Arg	80 $\pm$ 20
Asn	41 $\pm$ 10
Asp	3 $\pm$ 1
BAIB	2 $\pm$ 1
Cit	38 $\pm$ 8
Cys	52 $\pm$ 11
Glu	24 $\pm$ 15
Gln	586 $\pm$ 84
Gly	230 $\pm$ 52
Hyp	13 $\pm$ 10
Orn	55 $\pm$ 16
Pro	168 $\pm$ 60
Ser	114 $\pm$ 19
Tau	55 $\pm$ 13
Tyr	59 $\pm$ 12
3-MH	3 $\pm$ 2

AABA, α -aminobutyát; BAIB, β -aminoisobutyát.

LITERATURA

- Le Boucher J, Charret C, Coudray-Lucas C, Giboudeau J, Cynober L. Amino acid determination in biological fluids by automated ion-exchange chromatography: performance of Hitachi L-8500A. Clin Chem. 1997;43:1421–1428.
- van Kuilenburg AB, Stroomer AE, Bosch AM, Duran M. Beta-alanine and beta-aminoisobutyric acid levels in two siblings with dihydropyrimidinase deficiency. Nucleosides Nucleotides Nucleic Acids. 2008;27:825–829.

Příloha 4 Koncentrace aminokyselin v krevní plasmě, erytrocytech a kosterním svalu a jejich gradienty.

	Plasma ($\mu\text{mol/l}$)	Erytrocyty ($\mu\text{mol/l}$)	Gradient erytrocyty/plasma	M. gastrocnemius ($\mu\text{mol/l}$)	Gradient sval/plasma
EAA					
His	87 ± 3	120 ± 18	$1,3 \pm 0,05$	592 ± 54	$6,4 \pm 0,51$
Ile	63 ± 3	71 ± 3	$1,0 \pm 0,03$	68 ± 4	$1,0 \pm 0,05$
Leu	120 ± 5	137 ± 6	$1,1 \pm 0,04$	133 ± 6	$1,1 \pm 0,04$
Lys	195 ± 9	177 ± 5	$0,9 \pm 0,04$	994 ± 77	$5,0 \pm 0,4$
Met	25 ± 1	20 ± 3	$0,8 \pm 0,04$	41 ± 6	$1,6 \pm 0,28$
Phe	53 ± 2	62 ± 2	$1,1 \pm 0,05$	62 ± 3	$1,1 \pm 0,06$
Thr	128 ± 5	157 ± 6	$1,1 \pm 0,06$	571 ± 31	$4,3 \pm 0,2$
Val	220 ± 8	248 ± 9	$1,1 \pm 0,03$	253 ± 11	$1,1 \pm 0,04$
NEAA					
Ala	316 ± 17	419 ± 16	$1,3 \pm 0,05$	2249 ± 96	$6,8 \pm 0,3$
Arg	86 ± 3	258 ± 23	$2,8 \pm 0,28$	633 ± 46	$6,8 \pm 0,5$
Asn	47 ± 2	155 ± 4	$3,1 \pm 0,10$	266 ± 11	$5,4 \pm 0,3$
Cit	34 ± 1	47 ± 2	$1,3 \pm 0,05$	170 ± 13	$4,7 \pm 0,4$
Glu	32 ± 4	446 ± 17	$14,0 \pm 2,65$	4015 ± 249	123 ± 14
Gln	655 ± 17	758 ± 15	$1,1 \pm 0,04$	20050 ± 514	$26,9 \pm 0,80$
Gly	248 ± 13	544 ± 21	$2,2 \pm 0,11$	1304 ± 75	$29 \pm 0,9$
Orn	66 ± 4	271 ± 18	$4,4 \pm 0,42$	493 ± 50	$5,3 \pm 0,8$
Ser	114 ± 19	211 ± 6	$1,8 \pm 0,05$	584 ± 24	$5,0 \pm 0,2$
Tau	49 ± 3	196 ± 28	$4,0 \pm 1,14$	19194 ± 676	184 ± 22
Tyr	60 ± 4	82 ± 5	$1,3 \pm 0,06$	87 ± 4	$1,4 \pm 0,07$

Průměry $\pm$ SEM.

Poznámky

- Při hemolyse vzorku mohou aminokyseliny s vyšší koncentrací v erytrocytech ovlivnit přesnost analýsy. Jde zejména o Glu, Gly, Orn a Tau.
- Příčinou vysokého gradientu glutaminu ve svaích je vysoká aktivita glutamin-synthetasy.
- Příčinou vysokého gradientu kyseliny glutamové ve svaích je její aktivní výchyt z cirkulace a syntéza z α -KG.
- Pozoruhodný je vysoký gradient taurinu ve svaích.

LITERATURA

Divino Filho JC, Bárány P, Stehle P, Fürst P, Bergström J. Free amino-acid levels simultaneously collected in plasma, muscle, and erythrocytes of uraemic patients. *Nephrol Dial Transplant.* 1997;12:339–348.

Příloha 5 Gradienty koncentrací aminokyselin mezi tkáněmi a krevní plazmou u potkana.

	Plasma	Sval (SOL)		Sval (EDL)		Játra		Ledviny	
	($\mu\text{mol/l}$)	($\mu\text{mol/l}$)	SOL/ plasma	($\mu\text{mol/l}$)	EDL/ plasma	($\mu\text{mol/l}$)	Játra/ plasma	($\mu\text{mol/l}$)	Ledviny/ plasma
EAA									
His	54	655	12,1	288	5,3	1424	26,3	391	7,2
Ile	93	122	1,3	162	1,7	386	4,1	270	2,9
Leu	149	192	1,3	256	1,7	619	4,1	493	3,3
Lys	308	1562	5,1	635	2,1	1107	3,6	737	2,4
Met	48	68	1,4	83	1,7	97	2,0	102	2,1
Phe	65	104	1,6	122	1,9	238	3,7	209	3,2
Thr	234	918	3,9	882	3,8	970	4,1	1222	5,2
Val	179	222	1,2	293	1,6	561	3,1	474	2,6
NEAA									
Ala	387	3517	9,1	3556	9,2	3871	10,0	1653	4,3
Arg	151	871	5,8	393	2,6	20	0,1	386	2,6
Asn	58	743	12,8	367	6,3	199	3,4	331	5,7
Asp	15	3797	253,1	754	50,3	2014	134,3	3184	212,3
Cit	70	646	9,2	351	5,0	83	1,2	55	0,79
Glu	104	6248	60,0	2493	24,0	3879	37,3	13971	134,3
Gln	620	10861	17,5	6424	10,4	13693	22,1	2932	4,7
Gly	364	3400	9,3	4362	12,0	7977	21,9	7179	19,7
Orn	41	95	2,3	49	1,2	804	19,6	89	2,2
Pro	133	378	2,8	343	2,6	325	2,4	350	2,6
Ser	230	2631	11,4	1217	5,3	1170	5,1	1961	8,5
Tau	241	32960	136,8	26070	108,2	10420	43,2	31425	130,4
Tyr	81	148	1,8	189	2,3	221	2,7	314	3,9
EAA	1130	3843	3,4	2721	2,4	5401	4,8	3898	3,4
NEAA	2496	66294	26,6	46568	18,7	44676	17,9	63830	25,6
Σ AA	3626	70137	19,3	49289	13,6	50078	13,8	67728	18,7

SOL, m. soleus (sval s převahou červených, pomalých vláken); EDL, m. extensor digitorum longus (sval s převahou bílých, rychlých vláken).

Poznámky

- Gln a Glu v ledvinách – příčinou nízkého gradientu glutaminu a vysokého gradientu glutamátu je vysoká aktivita glutaminasy.
- Arg v játrech – malý gradient v játrech je důsledek vysoké aktivity arginasy.
- Asp – pozoruhodně vysoký gradient ve všech tkáních. Částečně v důsledku nízké koncentrace Asp v plasmě.
- Gradienty řady aminokyselin jsou ve svalech s převahou červených vláken (SOL) vyšší než u svalů s převahou vláken bílých (EDL).

LITERATURA

Holeček M, Šišpera L. Effects of arginine supplementation on amino acid profiles in blood and tissues in fed and overnight-fasted rats. *Nutrients*. 2016;8:206.

Příloha 6 Koncentrace aminokyselin v moči ($\mu\text{mol}/\text{mmol}$ kreatininu).

	Průměr	Referenční interval
EAA		
His	58	21–126
Ile	1	0–4
Leu	3	1–7
Lys	17	2–108
Met	1	0,4–2
Phe	5	2–11
Thr	10	4–23
Trp	7	3–16
Val	4	2–10
NEAA		
Ala	25	5–74
Arg	3	1–9
Asn	10	3–28
Asp	0,2	0–0,8
Cit	0,6	0,1–42
cystathionin	3	0,3–19
cystin	6	2–24
ethanolamin	41	21–78
Glu	1	0,4–6

	Průměr	Referenční interval
NEAA		
Gln	42	15–100
Gly	107	29–442
Hyl	1	0,1–9
Hyp	0,4	0–4
Orn	2	0,5–7
phosphoethanolamin	3	0,4–13
Pro	0,8	0,2–3
sarkosin	0,2	0–0,8
Ser	35	12–74
Tau	62	9–403
Tyr	8	4–24
1–MH	48	1–240
3–MH	21	7–67
α -aminomáselná	1	0,2–3
β -Ala	2	0,3–14
β -aminoisomáselná	17	1–10
Ostatní		
karnosin	1	0,2–56

LITERATURA

Dereziński P, Klupczynska A, Sawicki W, Pałka JA, Kokot ZJ. Amino acid profiles of serum and urine in search for prostate cancer biomarkers: a pilot study. *Int J Med Sci*. 2017; 14:1–12.

Příloha 7 Koncentrace aminokyselin v krevní plasmě a mozkomíšním moku (CSF).

	Plasma ($\mu\text{mol/l}$)	CSF ($\mu\text{mol/l}$)	Gradient CSF/plasma
EAA			
His	76 ± 17	12 ± 3	$0,15 \pm 0,03$
Ile	71 ± 22	$6,0 \pm 3,3$	$0,08 \pm 0,05$
Leu	130 ± 34	12 ± 3	$0,10 \pm 0,04$
Lys	174 ± 43	16 ± 5	$0,10 \pm 0,03$
Met	25 ± 8	$2,4 \pm 1,8$	$0,10 \pm 0,08$
Phe	56 ± 14	$8,0 \pm 2,7$	$0,15 \pm 0,05$
Thr	121 ± 33	25 ± 9	$0,21 \pm 0,07$
Trp	32 ± 16	0	0
Val	244 ± 54	14 ± 3	$0,06 \pm 0,01$
NEAA			
Ala	386 ± 120	24 ± 7	$0,06 \pm 0,02$
Arg	72 ± 28	19 ± 4	$0,29 \pm 13$
Asn	48 ± 12	$3,1 \pm 2,6$	$0,06 \pm 0,05$
Asp	$3,6 \pm 2,8$	$1,4 \pm 2,2$	$0,53 \pm 0,77$
Glu	51 ± 18	$0,9 \pm 1,6$	$0,02 \pm 0,03$
Gln	498 ± 75	540 ± 14	$1,06 \pm 0,24$
Gly	311 ± 95	$4,0 \pm 1,5$	$0,01 \pm 0,01$
Pro	205 ± 97	0	0
Ser	153 ± 28	37 ± 8	$0,24 \pm 0,04$
Tyr	77 ± 21	12 ± 3	$0,17 \pm 0,05$

Průměr $\pm$ SD.**LITERATURA**

Akiyama T, Kobayashi K, Higashikage A, Sato J, Yoshinaga H. CSF/plasma ratios of amino acids: reference data and transports in children. Brain Dev. 2014;36:3–9.